

Η εκπαιδευτική χρήση των ιστολογίων. Η περίπτωση της ανάπτυξης και παρουσίασης των προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης από έναν Υπεύθυνο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και μία εκπαιδευτικό

Γεώργιος Ποταμιάς¹, Αικατερίνη Βίγκου², Δημήτριος Γκότζος²
giogeo_gr@yahoo.co.uk, vigkou@gmail.com, dmgtzs@gmail.com,

¹ Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Υπ. Δρ. ΠΤΔΕ-ΕΚΠΑ

² Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Υπ. Δρ. ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Κρήτης, Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ΔΠΕ Β΄ Αθήνας, Υπ. Δρ. ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Κρήτης

Περίληψη

Γίνεται μια παρουσίαση των ιστολογίων ως συστήματος διαχείρισης περιεχομένου (CMS) και της χρήσης τους στην εκπαίδευση με εστίαση στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, όπου εξετάζονται δύο περιπτώσεις ιστολογίων Υπευθύνου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και εκπαιδευτικού και ο τρόπος χρήσης τους στην ανάπτυξη και παρουσίαση των προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Λέξεις κλειδιά: ιστολόγια, σύστημα διαχείρισης περιεχομένου, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Εισαγωγή

Η ελεύθερη ή φαινομενικά ελεύθερη διαχείριση της γνώσης και της πληροφορίας είναι πια μια απτή πραγματικότητα μετά από αιώνες καναλοποίησης και συγκεκριμένης οριοθέτησης της διάχυσης και διαχείρισης της κρίσιμης πληροφορίας (Stallman, 2002). Με τη βοήθεια των ΤΠΕ μάλιστα και ειδικών ελεύθερων στη χρήση τουλάχιστον πλατφόρμων στο διαδίκτυο, ο εκπαιδευτικός έχει πολλά εργαλεία για προαγωγή της εκπαιδευτικής γνώσης είτε δίδοντας μαθήματα είτε παραθέτοντας υλικό επικοινωνώντας με τους μαθητές (σύγχρονη και ασύγχρονη επικοινωνία).

Οι πιο συνήθεις ελεύθερες στη χρήση και διαδεδομένες πλατφόρμες διαχείρισης υλικού για ένα εκπαιδευτικό είναι τα CMS. Το CMS είναι ακρωνύμιο για το Content Management System (Σύστημα Διαχείρισης Περιεχομένου). Ο όρος Συστήματα Διαχείρισης Περιεχομένου (Content Management Systems ή CMS,) αναφέρεται στις εφαρμογές που επιτρέπουν στον πελάτη να διαχειρίζεται το δικτυακό του περιεχόμενο, όπως κείμενα, εικόνες, πίνακες κ.λπ., με εύκολο τρόπο, συνήθως παρόμοιο με αυτόν της χρήσης ενός κειμενογράφου (Morgan, 2003).

Οι εφαρμογές διαχείρισης περιεχομένου επιτρέπουν τόσο την αλλαγή του περιεχομένου χωρίς απαραίτητες ειδικές γνώσεις για τη δημιουργία ιστοσελίδων ή γραφικών όσο και τη δημιουργία κειμένων μέσω κάποιων διαδικτυακών έτοιμων κειμενογράφων WYSIWYG ("What You See Is What You Get"), ειδικών δηλαδή κειμενογράφων που επιτρέπουν τη μορφοποίηση των κειμένων όποτε υπάρχει ανάγκη (<http://www.cmsmatrix.org/matrix/cms-matrix>). Τα Συστήματα Διαχείρισης Περιεχομένου αποτελούν μία πύλη πληροφοριών, η οποία είναι ουσιαστικά η ραχοκοκαλιά για την διαχείριση δεδομένων του διαχειριστή μιας ιστοσελίδας εκπαιδευτικού ή μη περιεχομένου (Morgan, 2003).

Ένα Διαδικτυακό Σύστημα Διαχείρισης Περιεχομένου (Web Content Management System) είναι ένα Σύστημα Διαχείρισης Περιεχομένου (CMS), το οποίο παρέχει επιπρόσθετες λειτουργίες οι οποίες έχουν να κάνουν με τη δημοσίευση και τη διαχείριση ηλεκτρονικού περιεχομένου σε μία ιστοσελίδα.

Web CMS ή, αλλιώς, Συστήματα Διαχείρισης περιεχομένου με διαδικτυακή βάση είναι το Wordpress, τα περιβάλλοντα Moodle και Joomla, η πλατφόρμα Edmodo, η πλατφόρμα, η πλατφόρμα Blogger, πλατφόρμα η πλατφόρμα Drupal και άλλα.

Τα ιστολόγια (blogs)

Τα ιστολόγια πρακτικά είναι CMS που έχει επικρατήσει να ανανεώνονται τακτικά, συνήθως σε καθημερινή βάση. Περιέχουν πληροφορίες σχετικές με ένα θέμα και συνήθως χρησιμοποιούνται σαν καθημερινά ημερολόγια από τους δημιουργούς τους (Καραμπάσης, 2008). Ημερολόγια που αφορούν την προσωπική ζωή ή τα ενδιαφέροντα του εκδότη τους. Τα ιστολόγια χρησιμοποιούνται ευρέως για την έκφραση πολιτικών απόψεων και για κοινωνικά σχόλια και τελευταία, όταν οι εταιρείες ανακάλυψαν τη δυναμική των ιστολογίων, τα χρησιμοποιούν για να κρατούν ενημερωμένους τους ενδιαφερόμενους αλλά και για να δώσουν ένα βήμα έκφρασης στους εργαζόμενους ή στους συνεργάτες τους. Στην πραγματικότητα, τα ιστολόγια μπορούν να είναι οτιδήποτε θέλει ο εκδότης τους. Πραγματική μόδα τα έκανε η εταιρία Google με δωρεάν δυνατότητα να το κάνουν και άνθρωποι που δεν είχαν ιδέα από κατασκευή ιστοσελίδων, με την υπηρεσία blogger (Καραμπάσης, 2008).

Ο αγγλικός όρος blog προήλθε από τη συντομογραφία του weblog που μεταφράστηκε στα ελληνικά ως ιστολόγιο. Η λέξη weblog είναι επινόηση του Jorn Barger το 1997. Το 1999 ο Peter Merholz θεώρησε πιο κατάλληλη την ονομασία «wee-blog» και καταλήξαμε τελικά στον όρο blog αφού ο συντάκτης επικράτησε να αναφερόταν ως blogger. Όπως αναφέραμε, η γραφή των ιστολογίων στον Παγκόσμιο Ιστό είναι μια μορφή διαδικτυακής δημοσιογραφίας ως έννοια ανοικτής δημοσιογραφίας με τη μορφή ημερολογίου των πολιτών, που δεν είναι πάντα βέβαια αξιόπιστη και πρέπει πάντα να υπόκεινται σε έλεγχο (Deuze, 2008).

Το ιστολόγιο, ως ένα καινούργιο μέσο διαδικτυακής επικοινωνίας, είχε ως αποτέλεσμα η κατοχύρωση του περιεχομένου τους να γίνεται ολοένα και πιο μηδαμινή ακόμη και σε ιστολόγια εκπαιδευτικού περιεχομένου. Σημαντικό ρόλο στην κατοχύρωση δικαιωμάτων μπορούν να έχουν οι άδειες Creative Commons, που μπορούν πολύ εύκολα να προστεθούν στην γλώσσα προγραμματισμού (HTML) ενός ιστολογίου δίνοντας τη δυνατότητα να ορίσει ο ίδιος ο εκπαιδευτικός-δημιουργός με ποιους όρους επιθυμεί να τροποποιείται το υλικό που τοποθετεί (Creative Commons, 2014). Τα ιστολόγια ως έργα κάποιου δημιουργού, εφόσον χαρακτηρίζονται από τους δύο όρους της πρωτοτυπίας και της συγκεκριμένης μορφής, καθίστανται πρωτότυπα και, ως εκ τούτου, προστατεύονται από τις διατάξεις του Ν. 2121/93 περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Πρόσφατα, το 2008, οι ελληνικές σε συνεργασία με τις αμερικανικές αρχές δίωξης ηλεκτρονικού εγκλήματος σταμάτησαν τη λειτουργία του ενημερωτικού ιστολογίου, του press-gr.blogspot.com, καθώς είχε δεχτεί δεκάδες μηνύσεις προς τους διαχειριστές του ιστολογίου για κατηγορίες όπως δυσφημίες και προσβολές της προσωπικότητας προσώπων της δημόσιας ζωής, ενώ το ίδιο χρονικό διάστημα ξεκινούν ξανά συζητήσεις και προτάσεις για τη δημιουργία θεσμικού πλαισίου για το Διαδίκτυο στην Ελλάδα. Οι Έλληνες bloggers βέβαια άτυπα δημιούργησαν και δημοσίευσαν ένα κώδικα δεοντολογίας, το "μανιφέστο των blogs", το οποίο όμως νομικά ήταν άτυπο.

Το 2008 το Μονομελές Πρωτοδικείο Ροδόπης με την υπ' αριθ. 44/2008 απόφαση εξέδωσε την πρώτη απόφαση για τα ιστολόγια όπου: αναγνωρίζεται ο διαδραστικός χαρακτήρας των ιστολογίων και το ότι για το περιεχόμενο των αναρτήσεων δεν ευθύνεται μόνο ένα άτομο, αναγνωρίζεται η ανωνυμία των bloggers, χωρίς να παύει το ιστολόγιο να θεωρείται ηλεκτρονικό έντυπο. Επίσης, η εταιρεία που φιλοξενεί ένα ιστολόγιο, εφόσον δεν τροποποιεί τις αναρτήσεις, δε θεωρείται ιδιοκτήτης, εκδότης, ούτε υπεύθυνη για το περιεχόμενο του ιστολογίου (Μονομελές Πρωτοδικείο Ροδόπης, 2008). Είναι επομένως αντιληπτό ότι η διαχείριση ενός ιστολογίου είναι αρκετά σοβαρή υπόθεση και ειδικότερα για έναν εκπαιδευτικό.

Ιστολόγια και εκπαίδευση

Οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν τα ιστολόγια είτε σαν αποθήκη εκπαιδευτικού υλικού είτε σαν χώρο δημιουργίας και έκφρασης για τους μαθητές. Επίσης υπάρχουν ιστολόγια που απευθύνονται στους συναδέλφους, όπου μπορούν να περιληφθούν προτάσεις για τη διδασκαλία, ενημέρωση για βιβλιογραφία και πηγές του διαδικτύου, προτεινόμενες δραστηριότητες κ.ά (Νάκα, 2009).

Με στόχο την επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευτικών υπάρχουν και τα ιστολόγια-κοινότητες που γράφονται από περισσότερους από έναν εκπαιδευτικούς. Επίσης υπάρχουν τα ιστολόγια σχολικής τάξης, στο οποίο καταγράφεται η καθημερινή δραστηριότητα της τάξης, η διδασκαλία ενός αντικειμένου, μια εκδρομή ή επίσκεψη, η ανάληψη μιας πρωτοβουλίας σχετικής με το περιβάλλον, κ.ά. (Βίγκλας κ.ά., 2007).

Υπάρχουν επίσης και τα ιστολόγια ομάδας μαθητών, στο οποίο αναρτώνται εργασίες ή σκέψεις των μαθητών. Οι μαθητές που συμμετέχουν στην εργασία, αισθάνονται ικανοποίηση ενώ μαθαίνουν να συνεργάζονται και μάλιστα ηλεκτρονικά (Νάκα, 2009).

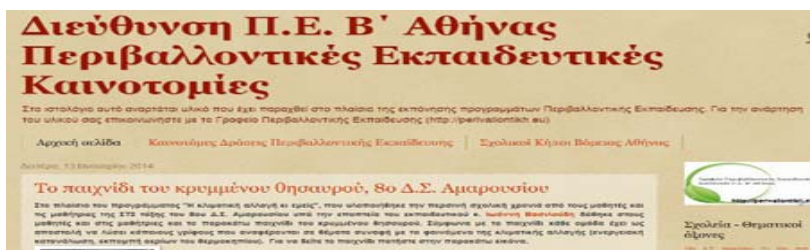
Ακόμη υπάρχουν και τα ιστολόγια-εφημερίδες σχολείου, στα οποία καταγράφονται στιγμιότυπα από δραστηριότητές τους (αγώνες της σχολικής ομάδας, παραστάσεις της θεατρικής ομάδας, παρουσίαση βιβλίων κ.ά.). Με το ιστολόγιο οι μαθητές μπορούν να δημιουργήσουν τη σχολική εφημερίδα τους, να την ανανεώνουν και να συγγράφουν τα άρθρα τους με συζητήσεις είτε μεταξύ τους είτε και με συμμαθητές τους από άλλες τάξεις και σχολεία σε όλο τον κόσμο (Βίγκλας κ.ά., 2007).

Τέλος έχουμε και τα ιστολόγια στελεχών της εκπαίδευσης, όπου μέσω αυτών τους δίνεται η δυνατότητα να επικοινωνούν, να συνεργάζονται άμεσα και διαδραστικά τόσο με τους εκπαιδευτικούς όσο και μεταξύ τους, να ενημερώνουν για την εργασία τους, τις εξελίξεις στην επιστήμη και την Παιδαγωγική (Νάκα, 2009).

Δύο περιπτώσεις χρήσης ιστολογίου στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Η περίπτωση του ιστολογίου των Περιβαλλοντικών Εκπαιδευτικών Καινοτομιών (<http://kainotomoume.blogspot.gr>)

Το ιστολόγιο των Περιβαλλοντικών Εκπαιδευτικών Καινοτομιών ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Ιανουάριο του 2013. Στόχος του η παρουσίαση υλικού που παράχθηκε στο πλαίσιο των προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας. Ωστόσο, δεν αρνηθήκαμε να αναρτήσουμε και υλικό που μας έστειλαν άλλοι εκπαιδευτικοί από διάφορες περιοχές της Ελλάδας.

Εικόνα 1. Το ιστολόγιο Περιβαλλοντικές Εκπαιδευτικές Καινοτομίες

Επιλέχθηκε η πλατφόρμα Blogger, καθώς, όπως αναφέρει και η Frey (2009), είναι πολύ εύχρηστη ειδικά όσον αφορά τις δυνατότητες παραμετροποίησης των έτοιμων προτύπων που διαθέτει. Επίσης, μας επηρέασε αφενός το γεγονός ότι διαθέταμε ήδη λογαριασμό Google που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη δημιουργία ιστολογίου στην πλατφόρμα Blogger και αφετέρου το γεγονός ότι η μεγάλη πλειοψηφία των ιστολογίων φίλων, στα οποία είχαμε εγγραφεί ως αναγνώστες, φιλοξενούνταν σε αυτή την πλατφόρμα.

Η δομή του ιστολογίου είναι απλή με έναν κεντρικό χώρο στον οποίο εμφανίζονται οι αναρτήσεις και μία παράπλευρη στήλη δεξιά, στην οποία υπάρχουν υπερσύνδεσμοι προς διάφορες σελίδες εντός και εκτός του ιστολογίου και διάφορα ενθέματα που έχουν δημιουργηθεί με τη χρήση του εργαλείου widget του Blogger.

Μετά από ένα χρόνο λειτουργίας το ιστολόγιο φιλοξενεί υλικό από 40 σχολικές μονάδες ταξινομημένο σε 38 θεματικές ενότητες. Η ταξινόμηση του υλικού έγινε με τη χρήση του εργαλείου των ετικετών του blogger. Το πλήθος τους μας έκανε να επιλέξουμε την εμφάνισή τους σε μορφή σύννεφου αντί για μορφή λίστας. Έτσι, ο εκπαιδευτικός που επισκέπτεται το ιστολόγιο μπορεί, επιλέγοντας την αντίστοιχη ετικέτα στη δεξιά παράπλευρη επιφάνεια να δει το υλικό που έχει δημιουργηθεί σε μια συγκεκριμένη σχολική μονάδα ή σε ένα συγκεκριμένο θεματικό άξονα.

Στο πάνω μέρος της αρχικής σελίδας υπάρχουν υπερσύνδεσμοι (που έχουν δημιουργηθεί μέσα από το εργαλείο των σελίδων) προς τα άλλα δύο ιστολόγια του Γραφείου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας: το ιστολόγιο των Καινοτόμων Δράσεων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (<http://perivallontikh.eu>) που αποσκοπεί στη διαρκή ενημέρωση των εκπαιδευτικών για τα εκπαιδευτικά προγράμματα, τα επιμορφωτικά σεμινάρια και τα συνέδρια από το χώρο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και όχι μόνο καθώς και το ιστολόγιο των Σχολικών Κήπων Βόρειας Αθήνας, <http://northathensgardens.blogspot.gr>, μια διαδικτυακή κοινότητα προβολής των κήπων των σχολικών μονάδων της Διεύθυνσης Π.Ε. Β' Αθήνας, ανταλλαγής ιδεών και παροχής πληροφοριών για θέματα σχετικά με τους σχολικούς κήπους.

Πέρα από τα παραπάνω, στη δεξιά παράπλευρη επιφάνεια του ιστολογίου ο επισκέπτης έχει πρόσβαση σε μια μηχανή αναζήτησης στο ιστολόγιο, στις δημοφιλέστερες αναρτήσεις του ιστολογίου, σε ιστολόγια εκπαιδευτικών που στο σύνολό τους η με κάποια αυτεπλήγ ανάρτηση παρουσιάζονται τα προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που υλοποίησαν. Επίσης υπάρχει πρόσβαση στις πιο πρόσφατες αναρτήσεις του ιστολογίου των Καινοτόμων Δράσεων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης καθώς και σε ένα αντίστοιχο ιστολόγιο που έχει δημιουργηθεί στη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Αττικής. Τέλος, υπάρχει η αρχειοθήκη του ιστολογίου, μέσω της οποίας ο επισκέπτης μπορεί να έχει άμεση πρόσβαση στις αναρτήσεις ενός συγκεκριμένου μήνα.

Η διαδραστικότητα του ιστολογίου, υποστηρίζεται μέσα από τη δυνατότητα σχολιασμού κάθε ανάρτησης από τους χρήστες, καθώς και μέσα από τη διασύνδεσή του με τον ιστοτόπο κοινωνικής δικτύωσης Facebook στον οποίο έχει δημιουργηθεί η ομάδα χρηστών Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης - Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας <https://www.facebook.com/groups/324229761006401/>. Στην ομάδα αυτή αναδημοσιεύεται κάθε ανάρτηση του ιστολογίου μέσω της χρήσης του σχετικού πρόσθετου εργαλείου του Blogger και κάθε μέλος της ομάδας έχει τη δυνατότητα όχι μόνο να σχολιάσει τις αναδημοσιευμένες αναρτήσεις, αλλά και να κάνει τις δικές του αναρτήσεις.

Το ιστολόγιο των Περιβαλλοντικών Εκπαιδευτικών Καινοτομιών πέρα από ένα ψηφιακό αποθετήριο του υλικού που έχει παραχθεί στο πλαίσιο των προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στη Διεύθυνση Π.Ε. Β' Αθήνας αποσκοπεί να αποτελέσει έναν οδηγό καλών πρακτικών και να φέρει σε επαφή εκπαιδευτικούς από διαφορετικές σχολικές μονάδες, δίνοντας έτσι το έναυσμα για ανάπτυξη διασχολικών συνεργασιών ή ακόμα και τη δημιουργία μια διαδικτυακής κοινότητας εκπαιδευτικών που ασχολούνται με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.

Η παρουσίαση των δράσεων του προγράμματος της Παιδικής Ημέρα μέσα από το «Αγαπημένο μου ιστολόγιο» (<http://blogs.sch.gr/avigkou>)

Το ιστολόγιο «Αγαπημένο μου ιστολόγιο» ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Φεβρουάριο του 2012. Στόχος του ήταν η ενδυνάμωση της μαθητικής διαδικασίας, αλλά και η βελτίωση της επικοινωνίας με τους γονείς των μαθητών. Στην πορεία διαπιστώσαμε ότι ένα ιστολόγιο τάξης λειτουργεί και ως μία άριστη παρουσίαση των δραστηριοτήτων, που μπορεί να αξιοποιηθεί για την προσωπική μας αξιολόγηση, αλλά και για την ανταλλαγή καλών πρακτικών με τους συναδέλφους.

Το ιστολόγιο δημιουργήθηκε σε χώρο του σχολικού δικτύου με την χρήση της πλατφόρμας Wordpress, η οποία είναι ενσωματωμένη σε αυτό. Επιλέχθηκε να δημιουργηθεί το ιστολόγιο στο σχολικό δίκτυο για να μπορούν να μας βρискουν ευκολότερα άλλα σχολεία και γιατί είναι η επίσημη κοινότητα των σχολείων και των εκπαιδευτικών. Η επιλογή αυτή δημιούργησε κάποιες δυσκολίες, καθώς δεν υπήρχε πρόσβαση σε όλες τις δυνατότητες της πλατφόρμας Wordpress. Επίσης, ένα μειονέκτημα του σχολικού δικτύου είναι πως κάθε εκπαιδευτικός μπορεί να δημιουργήσει μόνο ένα προσωπικό ιστολόγιο (Χαρακτηριστικά, 2014) και αυτό δεν επιτρέπει τη δημιουργία ενός ξεχωριστού ιστολογίου για κάθε διαφορετική τάξη.

Μα
10

HELMERA: Δημιουργία και διανομή ενημερωτικού περιβαλλοντικού υλικού
Δημοσιευμένο στο 2011-2012 Με ετικέτα *Ημέρα, περιβαλλοντική, πλαστικές σακούλες*
Δεν υπάρχουν σχόλια »

Αγαπημένο μου ιστολόγιο, θυμάσαι που σου είχα γράψει για ένα ενημερωτικό φυλλάδιο που φτιάξαμε; Αν όχι δεξ εδώ! Ε, λοιπόν σήμερα πήγαμε στη βιβλιοθήκη και μετά στον κεντρικό πεζόδρομο της πόλης μας και τα παιδιά το μοίρασαν σε καταστήματα και σε περαστικούς! Οι περισσότεροι συμφωνούσαν ότι δεν πρέπει να χρησιμοποιούν πλαστικές σακούλες και μας υποσκέθηκαν ότι από εδώ και πέρα θα χρησιμοποιούν μόνο υφασμάτινες ή χάρτινες σακούλες!

Εικόνα 2. Το ιστολόγιο: «Αγαπημένο μου ιστολόγιο...»

Το ιστολόγιο λειτούργησε δύο σχολικά τρίμηνα και φιλοξένησε μερικές από τις δράσεις της Α΄ τάξης του 10ου Δημοτικού Σχολείου Καλαμάτας για το σχολικό έτος 2011-2012. Όλοι οι γονείς του τμήματος υπέγραψαν υπεύθυνες δηλώσεις προκειμένου να εμφανίζονται τα πρόσωπα των μαθητών στο ιστολόγιο. Την ίδια σχολική χρονιά η τάξη συμμετείχε στο πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης της παιδικής Helmera υλοποιώντας προσχεδιασμένες αποστολές περιβαλλοντικού περιεχομένου. Φυσική απόρροια ήταν λοιπόν το ιστολόγιο να λειτουργήσει και ως αποθετήριο για τις δράσεις του προγράμματος παιδική Helmera. Οι δράσεις αναρτούνταν στο ιστολόγιο με την ετικέτα (HELMERA). Έτσι, αν κάποιος επιλέξει τη συγκεκριμένη ετικέτα θα του εμφανιστούν όλες οι δράσεις που έγιναν στο πλαίσιο του προγράμματος (<http://blogs.sch.gr/avigkou/archives/tag/helmera>).

Η ανάρτηση των δράσεων γίνονταν από την εκπαιδευτικό της τάξης καθώς η ηλικία των μαθητών (6 χρονών) και η έλλειψη του απαραίτητου εξοπλισμού θα το έκανε αρκετά δύσκολο να γίνονται οι αναρτήσεις από τους ίδιους. Το περιβαλλοντικό πρόγραμμα της παιδικής Helmera (<http://www.helmerajunior.gr/>) περιλαμβάνει 30 δραστηριότητες, οι οποίες είναι ομαδοποιημένες σε 5 θεματικές. Οι μαθητές χωρίζονται σε δύο ομάδες, κάθε ομάδα έχει τον αρχηγό τους και αυτόνομα αποφασίζουν ποιες δραστηριότητες θέλουν να κάνουν. Στόχος μας ήταν να πραγματοποιήσουμε 12 δράσεις και τουλάχιστον μία από κάθε θεματική, έτσι ώστε να υπάρξει πιθανότητα συμμετοχής του αρχηγού στο συμβούλιο αντιπροσώπων της Helmera. Λόγω του ότι το πρόγραμμα ήταν προσχεδιασμένο και οι μαθητές αποφάσιζαν μόνοι τους για τις δραστηριότητες έμενε χρόνος στη δασκάλα για τη συλλογή και την επεξεργασία του υλικού για το ιστολόγιο.

Το “Αγαπημένο μου Ιστολόγιο” αποδείχθηκε πολύτιμος βοηθός για το περιβαλλοντικό πρόγραμμα της παιδικής Helmera. Οι μαθητές είχαν οργανωμένες και διαθέσιμες κάθε στιγμή τις δραστηριότητες που είχαν υλοποιήσει και μπορούσαν να μετρούν πόσες χρειάζονται ακόμα για το στόχο μας. Το ιστολόγιο, στην περίπτωση μας, ενδυνάμωνε, αλλά και συντόνιζε τη μαθησιακή πορεία μας. Επιπρόσθετα, οι γονείς της τάξης μας μάθαιναν για τις περιβαλλοντικές μας δράσεις και μπορούσαν να συμμετέχουν ενεργά σε αυτές. Η δράση “Ανακύκλωση Ηλεκτρικών Συσκευών” που έλαβε μέρος στο σχολείο μας, είχε ως βασικό τρόπο δημοσίευσής της το ιστολόγιο της τάξης μας. Είχε δημιουργηθεί ένας διάλογος επικοινωνίας με την τοπική κοινωνία. Γνωρίζαμε ότι οι δραστηριότητες που κάναμε δεν έμεναν στο σχολείο και αυτό ήταν μεγάλο κίνητρο τόσο για τους μαθητές, όσο και για τη δασκάλα. Η τάξη μας ήταν ανοιχτή.

Συμπεράσματα

Διαπιστώνουμε ότι η χρήση του ιστολογίου μπορεί να βοηθήσει τον Υπεύθυνο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης να δημιουργήσει ένα ψηφιακό αποθετήριο του υλικού που έχει παραχθεί στο πλαίσιο της υλοποίησης των προγραμμάτων των εκπαιδευτικών της περιοχής ευθύνης του. Τα αναρτημένα προγράμματα μπορούν να αποτελέσουν για τους εκπαιδευτικούς που υλοποιούν προγράμματα παραδείγματα καλών πρακτικών. Έτσι, ο Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης μπορεί να παρέχει μια ακόμα μορφή υποστήριξης στους εκπαιδευτικούς που υλοποιούν προγράμματα αλλά και μια δυνατότητα προβολής του έργου τους. Επιπρόσθετα ένα τέτοιο ιστολόγιο μπορεί να αποτελέσει σύνδεσμο επικοινωνίας ανάμεσα σε σχολικές ομάδες που υλοποιούν προγράμματα στην ίδια θεματική περιοχή και να οδηγήσει στην ανάπτυξη διασχολικών συνεργασιών. Όσον αφορά τον/την εκπαιδευτικό που υλοποιεί ένα πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, η χρήση του ιστολογίου παρατηρήθηκε ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση χρησίμευσε στην παρουσίαση του προγράμματος, ενδυνάμωσε τη μαθησιακή διαδικασία και έδωσε πρόσβαση στους γονείς σε αυτή αλλά και άνοιξε την τάξη και το σχολείο στην ηλεκτρονική

κοινότητα και επομένως και στην τοπική κοινωνία. Οι μαθητές ανέπτυξαν το αίσθημα της υπευθυνότητας, τονώθηκε η αυτοπεποίθησή τους και απέκτησαν σπουδαία μαθησιακά κίνητρα. Οι γονείς βρήκαν τρόπους να συμμετέχουν στη μαθησιακή πορεία, βελτιώσαν την επικοινωνία με τα παιδιά τους και προσέφεραν με ευχαρίστηση την βοήθειά τους όπου χρειάστηκε. Τέλος, η τοπική κοινωνία αλληλεπίδρασε με το σχολείο και το αντίστροφο.

Αναφορές

- Deuze, M. (2008). The web and its journalism: considering the consequences of different types of newsmedia online. *New Media Society*, 5, 203-230.
- Frey T. (2009). *Blogging for bliss. Crafting your own online journal*. New York: Lark Books.
- Morgan, G. (2003). Faculty use of Course Management Systems. Key findings. Educause Center for Applied Research (ECAR). Ανακτήθηκε στις 23 Ιανουαρίου 2014 από <http://net.educause.edu/ir/library/pdf/EKF/ekf0302.pdf>
- Stallman, R. (2002). *No sir, no monopoly*. Hyderabad, India: Prajasakti Book House
- Βιγκλας, Α., Μάτος, Α., Οικονόμου Α., Παπαδοπούλου Μ. (2007). *Weblogs & Wikis: Νέα μέσα, νέα επικοινωνία*, 4ο Συνέδριο ΤΠΕ στην Εκπαίδευση, Σύρος
- Γραβάνη, Μ. (2008). Ο πληροφορικός γραμματισμός στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας: μια μελέτη των απόψεων και των εμπειριών εκπαιδευτών πληροφορικής. Στο Β. Κόμης (επιμ.), *Πρακτικά 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου "Διδακτική της Πληροφορικής"* (σ. 405-414). Πάτρα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
- ΔΕΠΠΣ (2003). Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Ανακτήθηκε στις 19 Νοεμβρίου 2009 από <http://www.pi-schools.gr/programs/depps>
- Δικαιώματα Creative Commons (2014). Ανακτήθηκε στις 20 Ιανουαρίου 2014 από <http://creativecommons.org/>
- Καραμπάσης, Ζ. (2008). Το blogging στην Ελλάδα: Προφίλ, κίνητρα και πρακτικές των ελληνόφωνων bloggers. Ανακτήθηκε στις 19 Ιανουαρίου 2014 από τη διεύθυνση <http://pandemos.panteion.gr>
- Λογοκρισία και blogs (2009). Ανακτήθηκε στις 18 Ιανουαρίου 2014 από <http://www.bloggersblog.com/censorship>
- Μανιφέστο των bloggers (2008). Ανακτήθηκε στις 18 Ιανουαρίου 2014 από τη διεύθυνση <http://www.bloggertips.gr/2009/10/blogs.html>
- Μονομελές Πρωτοδικείο Ροδόπης, Απόφαση 44/2008 (2008). Ανακτήθηκε στις 18 Ιανουαρίου 2014 από http://4.bp.blogspot.com/_qZVlaq9Arlo/Sg0tmEFMoOI/AAAAAAAAAPA/jmpUYKaY2tE/s1600-h/scan0001.jpg
- Νάκα, Δ. (2009) Αξιοποιώντας το ιστολόγιο στο Γυμνάσιο, *Ημερίδα Πληροφορικής στη Δυτική Μακεδονία «Οι Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση»*, Αμύνταιο, Κυριακή 8 Μαρτίου 2009.
- Ντρενογιάννη, Ε., & Πριμεράκης, Γ. (2008). Ψηφιακά σενάρια διδασκαλίας για το δημοτικό σχολείο: Η διερεύνηση του περιεχομένου τους με έμφαση στα δομικά, μορφολογικά και μεθοδολογικά στοιχεία σχεδιασμού. *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*, 1(2), 143-175.
- Τζιμογιάννης, Α., Πολίτης, Π. & Κόμης, Β. (2005). Μελέτη των αναπαραστάσεων τελειόφοιτων μαθητών Ενιαίου Λυκείου για την έννοια της μεταβλητής. Στο Α. Τζιμογιάννης (επ.), *Πρακτικά 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου "Διδακτική της Πληροφορικής"* (σ. 61-70). Κόρινθος: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
- Σύγκριση και πληροφορίες πλατφόρμων διαχείρισης περιεχομένου (CMS)* (2013). Ανακτήθηκε στις 18 Ιανουαρίου 2014 από <http://www.cmsmatrix.org/matrix/cms-matrix>
- Χαρακτηριστικά* (2014). Ανακτήθηκε στις 22 Ιανουαρίου 2014 από <http://blogs.sch.gr/features/>